

**A Bölcsődei nevelés-gondozás
Helyi Szakmai Programja
2024-2028**

**Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
Zrínyi utcai Bölcsőde
OM azonosító:027488**

Készítette: Lovász Csabáné

Tartalom

1	Szolgáltató, intézmény neve, székhelye, telephelye.....	4
2	Törvények, rendeletek, Módszertani levelek.....	5
3	Bevezetés.....	6
3.1	Ellátandó terület jellemzői és ellátandó célcsoport	7
4	A bölcsőde bemutatása	8
5	Bölcsődei nevelés	11
6	A bölcsődei nevelés alapelvei	11
6.1	A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása	12
6.2	A családi nevelés elsődleges tisztelete	12
6.3	A kisgyermeki személyiség tisztelete.....	12
6.4	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	13
6.5	A biztonság és a stabilitás megteremtése	13
6.6	Fokozatoság megvalósítása	13
6.7	Egyéni bánásmód érvényesülése	14
6.8	Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.....	14
6.9	A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	14
7	A bölcsődei nevelés feladatai	15
7.1	A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése.....	15
7.2	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	15
7.3	Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	18
7.4	A megismerési folyamatok fejlődésének megismerése.....	19
8	A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	20
8.1	Tanulás	20
8.2	Gondozás	20
8.3	Játék.....	21
8.4	Mozgás	22
8.5	Mondóka, ének	22
8.6	Vers, mese	23
8.7	Alkotó tevékenységek	23
8.8	Egyéb tevékenységek	24
9	A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	24
9.1	„Saját kisgyermeknevelő” – rendszer.....	24
9.2	Gyermeccsoportok szervezése	25

9.3	Tárgyi feltételek	26
9.4	Napirend	28
9.5	Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	28
9.6	Családlátogatás	29
9.7	Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás.....	29
9.8	Napi kapcsolattartás	30
9.9	Egyéni beszélgetés	30
9.10	A szülőcsoportos beszélgetés	31
9.11	Szülői értekezlet	31
9.12	Indirekt kapcsolattartási formák	31
10	A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere	31
11	Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások	32
12	Hagyományok, ünnepek, rendezvények bölcsődénkben	33
13	A kisgyermek jellemzői a bölcsődés kor végére	34
14	Szakmai dokumentáció.....	34
15	Ellátás igénybevételének módja	36
16	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	36
17	Érdekképviselési Fórum működése	38
18	Bölcsődei ellátásról szóló tájékoztatás módja	39
19	Bölcsődei ellátás díjai.....	39
20	Záradék.....	42
21	Mellékletek.....	43

---

1 Szolgáltató, intézmény neve, székhelye, telephelye

<u>A bölcsőde fenntartója:</u>	Kalocsa Város Önkormányzata
<u>Fenntartó címe:</u>	6300 Kalocsa, Szent István király út 35.
<u>Az intézmény jogállása:</u>	önálló jogi személy
<u>Az intézmény típusa:</u>	többcélú intézmény
<u>Az intézmény neve:</u>	Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
<u>Székhelye:</u>	6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
<u>Intézmény igazgatójának neve:</u>	Szabóné Juhász Ildikó
<u>Intézmény igazgatójának elérhetősége:</u>	6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
telefon:	78/600-866
e-mail cím:	kalocsaiovodak@gmail.com
<u>Intézmény telephelye:</u>	Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
	Zrínyi utcai Bölcsőde, 6300 Kalocsa, Zrínyi u. 17.
telefon:	78/461-053
e-mail cím:	kalocsabolcsode@gmail.com
<u>Bölcsődevezetője:</u>	Lovász Csabáné
<u>Bölcsőde nyitvatartási ideje:</u>	Hétfőtől – péntekig 6 ⁰⁰ – 17 ³⁰
<u>Bölcsődei csoportok száma:</u>	4 db
<u>Bölcsődei férőhelyek száma:</u>	45 fő
<u>Gyermekjogi képviselő:</u>	Illésné Áncsán Éva Aranka
telefon:	20/489-95-38
e-mail cím:	aranka.illesne@ijsz.bm.gov.hu
<u>Bölcsőde ágazati azonosító száma:</u>	S0304934S0248468

A bölcsőde működését és szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek

---

2 Törvények, rendeletek, Módszertani levelek

- **Magyarország Alaptörvénye** (2011. április 25.)
- **1997. évi XXXI. Törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- **1991.évi LXIV. Törvény** a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- **1992. évi XXXIII. Törvény** a Közalkalmazottak jogállásáról
- **2012. évi I. Törvény** a Munka Törvénykönyvéről
- **1993. évi III. Törvény** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- **2011. évi CXCV. Törvény** a nemzeti köznevelésről
- **369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- **15/1998. (IV.30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- **8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról.
- **9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- **25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet** a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről
- **20/2017. (IX.18.) EMMI rendelet** a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről.
- **257/2000. (XII.26.) Korm. Rendelet** a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- **33/1998 (VI.24.) NM rendelet** a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről.
- **18/1998. (VI.3.) NM rendelet** a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről.
- **369/2013. (X.24.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

- **328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- **37/2014. (VI.30.) EMMI rendelet** a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- **78/2003. (XI.27.) GKM rendelet** a játszótéri eszközök biztonságosságáról.
- Kalocsa Város Önkormányzatának **6/2012. (III.31.) sz. rendelete** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások intézményi térítési díjáról.

Módszertani levelek

A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai (2012) – módszertani levél

A család és a bölcsőde kapcsolata – módszertani levél – kézirat, (2007)

Játék a bölcsődében (2003) – módszertani levél

Folyamatos napirend a bölcsődében (1982) - módszertani levél

Korai fejlesztés a bölcsődében (2003) – módszertani levél

Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához (1989) - módszertani levél

Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez (1982)

Bölcsődei adaptáció (1982) – módszertani levél

A gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektor semleges egységes elvek és módszertan (2014)

3 Bevezetés

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek – 20 hetes kortól 3 éves korig – napközbeni ellátását biztosítja. A gyermekek nevelése-gondozása a szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó nevelési évben történik. Az a gyermek, aki január 1-je és augusztus 31-e között tölti be harmadik életévét, az adott év augusztus 31-éig nevelhető-gondozható bölcsődében. Az a gyermek, aki szeptember 1-je és december 31-e között tölti be harmadik életét a következő év augusztus 31-éig nevelhető-gondozható, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását addig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani. Az a gyermek, aki harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható,

---

nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. A sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt a bölcsődei ellátásban, amelyben betölti a hatodik életévét.

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy háziorvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is.

Intézményünk célja a bölcsődei ellátást igénybe vevők számára a szakszerű nevelés-gondozás mellett az egészséges testi és lelki fejlődés támogatása. Helyi Szakmai Programunkban kerül megfogalmazásra, hogyan tudjuk a gyermekeknél az egészséges életmódot megalapozni, ezáltal az egészséget megvédeni. Igyekszünk derűs, nyugodt, családi és szeretetteljes légkört kialakítani a gyermekek értelmi, érzelmi és szociális fejlődéséhez.

3.1 Ellátandó terület jellemzői és ellátandó célcsoport

Kalocsa – az ezeréves érseki székhely – a solti síkság déli részén elterülő Kalocsai Sárköz nevű tájegységben az Alföldön található. Bács-Kiskun vármegye dél-nyugati részén, Budapesttől 120 km-re, a Duna bal partjától 5 km-re található. A Kalocsai járás székhelye, Duna-Tisza köze legrégebbi városa, jelentős történelmi múlttal, számos oktatási intézménnyel rendelkezik. A városban számos cég, építőipari vállalat és vállalkozás a legnagyobb foglalkoztatók. Jelentős a nemzetiségek jelenléte. Kalocsa népessége 15.162 fő (2023.01.01. – Helyi Esélyegyenlőségi Program Kalocsa Város Önkormányzata). Híres a népművészete és fűszerpaprika termesztése, nemesítése. Számos kikapcsolódási lehetőséget kínálnak a szabadidős és versenysportok.

A családok életszínvonala változó. A bölcsődei ellátásra jelentkezők nagy része él a GYED EXTRA nyújtotta lehetőségekkel, mely a munkaerőpiacra történő visszatérést segíti a gyermek fél éves korától. A bölcsődei felvétel iránti kérelem beadásakor a szülők jelentős része a munkába való visszatérést jelölte meg a bölcsődei ellátás iránti igény okának. Az elmúlt években a hátrányos helyzetű családok is kezdték felismerni, hogy gyermekeik testi és szellemi fejlődésére jótékonyan hat, ha közösségbe járnak. Kisgyermeknevelőink figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására.

Alapellátáson túli szolgáltatásként *Időszakos gyermekfelügyeletet* kínálunk a családok számára, melyet a szülők az általuk igényelt alkalommal és időtartamban vehetnek igénybe, a bölcsődei csoport üres férőhelyein. A szolgáltatás igénybevételére a bölcsődei nyitva tartás idejében van lehetőség. Az időszakos gyermekfelügyeletet igénybe vevő gyermekek számára is biztosítjuk a testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéshez szükséges környezetet.

4 A bölcsőde bemutatása

A város egyetlen önkormányzati fenntartású bölcsődéje, lakótelepi övezetben, könnyen megközelíthető helyen található. Bölcsődénk épülete pavilon jellegű és akadálymentesített. A Pénzügyminisztérium által hirdetett 429289 igénylés-azonosítószámú Bölcsődei fejlesztési program keretében 2021. február 01-én bővült 33 bölcsődei férőhelyünk 45 bölcsődei férőhelyre, ezáltal 4 bölcsődei csoportban fogadjuk a gyermekeket. A 4 bölcsődei csoport két gondozási egységben található. Csoportszobáink hasznos alapterülete a rendeletben előírtaknak megfelel.

A gondozási egységek rendelkeznek a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben előírt helyiségekkel. Bölcsődénk rendelkezik főzőkonyhával, melynek korszerűsítése 2023-ban történt.

Pályázat megnevezése:

*Kalocsa Város Önkormányzata támogatásban részesült a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 3. melléklet A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai I. Előirányzatok és támogatások - 3.6. Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása jogcímen benyújtott 518 484 igénylés-azonosítószámú pályázatával a Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi Utcai Bölcsőde - Kalocsa, Zrínyi u. 17. (hrs.: 1434/4) - **Bölcsődei főzőkonyha felújítására.***

A zöldségelőkészítő, húselőkészítő, főzőkonyha, és fehér mosogató helyiségek kerültek építészeti, gépészeti és konyhatechnológiai korszerűsítésre.

A 47,5 m² -en végzett felújítás során az alábbi munkák kerültek elvégzésre: az érintett helyiségekben teljes gépészeti korszerűsítés, új szellőzés és cirkulációs rendszer kialakítása, új víz, csatorna és hmv rendszer kiépítése, teljes elektromos hálózat cseréje, beltéri és kültéri nyílászárók cseréje, új belső gázvezetéki hálózat kialakítása, új gázmérő és nyomásszabályozó állomás létesítése, a 45 főt kiszolgáló korszerű konyhatechnológiai eszközök beépítése így: korszerű táplálkozás igény kielégítését célzó konyhai berendezések (kombinált pároló sütő, burgonyakoptató, ipari és háztartási gáztűzhely), higiénikus konyhai berendezések, bútorok, egyéb eszközök (pohármosogatógép, fagyasztó-és hűtőszekrények, hűtött munkaasztalok, új mosogatók, korszerű elszívóernyő) beépítése.

Csoportjaink: Nyuszi csoport (csecsemő és kis tipegő)   10 fő

Bambi csoport (Nagy csoport)	11 fő
Süni csoport (Nagy csoport)	12 fő
Maci csoport (Nagy csoport)	12 fő

Bölcsődei csoportokhoz rendelt humánerőforrás

Munkakör	Végzettség	Létszám (Fő)
Kisgyermeknevelő	csecsemő- és kisgyermeknevelő – BA	4
	csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó – OKJ	1
	kisgyermekgondozó, -nevelő – OKJ	3
	felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő asszisztens	1
Kisgyermeknevelő (határozott idejű szerződéssel)	csecsemő- és kisgyermeknevelő - BA	3
Bölcsődei dajka	Bölcsődei dajka	2
Fűtő/Karbantartó (rész munkaidőben)		2

Kisgyermeknevelőink a munkakörre irányuló a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben előírt megfelelő képesítéssel rendelkeznek. Míg 2020-ban kisgyermeknevelőink közül 2 fő rendelkezett diplomával, addig 2023-ban már 4 fő kisgyermeknevelő rendelkezik diplomával és jelenleg is 2 fő kisgyermeknevelő folytat tanulmányokat, a Bajai Eötvös József Főiskola Csecsemő- és kisgyermeknevelő - BA szakán. Jelenleg három fő kisgyermeknevelő van tartós távolléten gyermekvállalás céljából, mindhárom kisgyermeknevelő helyettesítése csecsemő- és kisgyermeknevelő diplomával rendelkező kisgyermeknevelővel történik.

Kisgyermeknevelőink a 4 éves továbbképzési ciklusban teljesítik a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendeletben előírt továbbképzési kötelezettséget. Minősített és akkreditált továbbképzések elvégzésére van lehetőség, hogy a naprakész tudással minél hatékonyabb legyen a gyermekek ellátása.

A képzési rendszer hármass felépítése		
Középfokú végzettséggel – 60 pont		
kötelező továbbképzés	20 %	12 pont
munkakörhöz kötött továbbképzés	40 %	24 pont

választható továbbképzés	40 %	24 pont
összesen	100 %	60 pont
Diplomás végzettséggel – 80 pont		
kötelező továbbképzés	20 %	16 pont
munkakörhöz kötött továbbképzés	40 %	32 pont
választható továbbképzés	40 %	32 pont
összesen	100 %	80 pont

Továbbképzések fajtái

- *kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul;*
- *munkakörhöz kötött továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzésére irányul;*
- *választható továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely az egyéni érdeklődés figyelembevételével az önismeret, az egyéni kompetenciák vagy egyéb speciális ismeretek megszerzését célozza.*

25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet írja elő, hogy a bölcsőde vezetőnek vezetőképzésen kell részt vennie, melynek célja a vezetői tevékenységhez szükséges alkalmasság és kompetenciák gyakorlatorientált fejlesztése. A vezető a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül köteles az alapozó képzés teljesítésére. Valamint az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított négy éven belül, majd ezt követően négyévenként megújítóképzés teljesítésére köteles.

Alap vezetőképzés szintjei	Időtartam	Elmélet	Gyakorlat
Alapozó képzés	80 óra	30 óra	50 óra
Megújító képzés	15 óra	5 óra	10 óra

A bölcsődevezető rendelkezik a munkakörhöz előírt vezetőképzéssel. 2019. november 21-én sikeresen végezte el a munkakörhöz előírt alapozó vezetőképzést. Az előírt kötelező megújító képzést 2022. június 06-án sikeresen végezte el.

Bölcsődei dajkáink rendelkeznek a megfelelő képesítéssel melyet a 20/2017. (IX.18.) EMMI rendelet ír elő.

5 Bölcsődei nevelés

A kisgyermek fejlődése a tapasztalatszerzéssel, gyakorlással, tanulással a leghatékonyabb. Célunk, hogy a bölcsődei nevelés keretein belül segítsük a gyermekeket, hogy megismerjék és elsajátítsák a helyes viselkedési normákat, társakkal, környezettel való kapcsolatteremtés formáit, egymás iránti elfogadást és megismerjék hagyományainkat. Fontosnak tartjuk a gyermekek koragyermekkori intervencióját. A veszélyeztetett, bántalmazott, elhanyagolt, hátrányos helyzetű, a korai fejlesztésre, gondozásra és sajátos nevelési igényű, tartósan beteg gyermekek élményhez juttatása, felzárkóztatása mellett a családok támogatása is elengedhetetlen.

Kiemelt célunk az egészséges életmódra nevelés megalapozása kisgyermekkorban. Az étkezés, mozgás, aktív és passzív pihenés, higiénés szokások kialakítása, elsajátítása átöleli mindennapjainkat. A gyermekeken keresztül a családokat is próbáljuk bevonni a bölcsődével való hatékony együttműködésre.

6 A bölcsődei nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés alapelvei segítenek keretet adni a mindennapoknak.

A család rendszerszemléletű megközelítése

Minden családnak van erőssége és gyengesége, függetlenül attól, hogy milyen a család szerkezete: - Nukleáris vagy más néven hagyományos család

- Egyedülálló szülők
- Kiterjesztett család
- Gyermektelen család
- Mostoha- vagy mozaik család
- Nagyszülős család

A család működésében az erősségek hangsúlyozása és a gyengeségek kompenzálása segíti a család életminőségének javulását. A családlátogatások alkalmával kisgyermeknevelőink megismerhetik a bölcsődébe járó gyermekek családjainak működését, valamint képet kapnak a gyermek családban elfoglalt helyéről. A családdal való bizalmi kapcsolat kialakulásában nagy szerepe van a hiteles kommunikációnak a gyermek fejlődéséről, az intézmény működéséről. A bölcsődével közös családi programok alkalmával lehetőség nyílik az otthoni környezettől eltérő helyzetben megfigyelni a családi szerepeket.

6.1 A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet, ahogyan a 15/2013. (II.26.) EMMI rendeletben került megfogalmazásra - gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkorai prevenció, tanácsadás és fejlesztés, az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás- fontos a gyermek fejlődésének szempontjából. Kisgyermeknevelőink figyelemmel kísérik a gyermekek fejlődését, ehhez szükséges a gyermek normál fejlődési ütemének ismerete. A fejlődésbeli lemaradást, megtorpanást felismerve, szükség esetén a bölcsőde orvosával vagy a gyermek védőnőjével közösen történik a jelzés a szülők felé. A kisgyermeknevelők részéről szükséges a kompetencia és érzékenység, hiszen az érintett szülők számára nehéz lehet annak elfogadása, hogy gyermeküknek valamilyen problémája van. A minél korábbi felismerés és segítségnyújtás elősegíti a mielőbbi felzárkózást, a lemaradások behozatalát.

Bölcsődénkből a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kalocsai Tagintézményébe segítik az eljutást kisgyermeknevelőink.

6.2 A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelésének joga és kötelessége a családé. Az első szocializációs színtér is a gyermek számára a *család*. Bölcsődénk tiszteletben tartja a családi nevelés hagyományait. Kisgyermeknevelőink lehetőségeikhez mérten, együttműködve a családokkal segítséget nyújtanak a neveléssel kapcsolatos nehézségek megoldásában. Fontosnak tartjuk továbbá, hogy a családok betekintést nyerhessenek a bölcsőde életébe. Tartalmas, közös programok szervezésével erősítjük a család-bölcsőde kapcsolatát.

6.3 A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeki személyiség fejlődését védelem illeti meg. Kisgyermeknevelőink szeretetteljes légkörben építik ki a bizalmat a gyermekekkel. A kialakult bizalom segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A személyiség kibontakoztatása mellett kisgyermeknevelőink törekednek a személyes szükségletek kielégítésére is. A gyermeket az őt ért hatások alakítják, fejlesztik és végig kísérik egész életén keresztül. Tiszteletben tartjuk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségeket, valamint törekszünk az ezek

---

iránti tolerancia kialakítására, a másság elfogadására, az előítélet-mentes, befogadó légkör megteremtésére.

6.4 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő mint a gyermek és szülő számára is, ezért igényel nagy odafigyelést, hogy személye legyen elfogadó, érzelmi melegséget közvetítő, jó kommunikációs készséggel rendelkező. Szakmai kompetenciája felismerhető legyen a mindennapokban, kellő felelősséggel végezze munkáját. Felelős szakmai tudásának szinten tartásáért, gyarapításáért.

Kisgyermeknevelőink fiatalos gondolkodásmóddal, elhivatottsággal, empátiával nevelik-gondozzák a rájuk bízott gyermekeket. Partneri kapcsolatot alakítanak ki a szülővel, hogy a gyermek fejlődését velük együttműködve segíthessék. A szakmai tudást képzéseken, önképzéseken bővítik és használják a hétköznapiakban. Nevelés-gondozás közben megismerik a gyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, hogy biztonságot nyújtó kapcsolatot alakítsanak ki a gyermekkel. A szülő bizalmának megszerzése és megtartása hitelesség nélkül nem lehetséges.

6.5 A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermek számára fontos a személyi és tárgyi környezetének állandósága, hogy biztonságban érezze magát. A bölcsődébe kerüléskor az addig biztos környezeti állandóság eltűnni látszik. Az adaptáció előtti családlátogatással, a fokozatos beszoktatással, „saját kisgyermeknevelő” rendszerrel újraépíthető az érzelmi biztonság. A fokozatos beszoktatás alatt megismert napirend a későbbiekben az egymásra épülő, ismétlődő mozzanataival kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában. A biztonság, melyet a környezeti állandóság nyújt a gyermek számára, megvédi őt a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától.

Bölcsődénkben lehetőség van arra, hogy a gyermek az otthonról hozott kedvencével együtt legyen, hozzábújjon, aludjon vele. Valamint a csoportokban kihelyezésre kerülnek családi fotók, mely ugyancsak fokozza a gyermek biztonságérzetét.

6.6 Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság a bölcsődei nevelés minden területén jelen van. A kisgyermek számára az addig ismeretlen környezet bizonytalanságot kelthet. Kezdetben a szülő jelenléte segíti az új elfogadását.

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők az újonnan érkező gyermeket a szülővel közösen ismeretik meg a csoport napirendjével, szokásaival, mindennapjaival. Az adaptáció megkönnyítésére fokozatosan növekszik a bölcsődében töltött idő, valamint a szülő nélkül töltött idő is. A

---

bölcsődei nevelés minden területén, az új, ismeretlen dolgok megismertetésekor is a fokozatosságot tartjuk szem előtt.

6.7 Egyéni bánásmód érvényesülése

Minden gyermek fejlődése egyéni ütemben történik. Nem lehet siettetni, azonban lehet segíteni. Kisgyermeknevelőink törekednek az elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartásra a gyermekkel szemben. Figyelemmel kísérik fejlődésének ütemét és ahhoz igazodva választják meg a nevelési módszereket. A gyermek pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát figyelve részesítik érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Figyelembe veszik a gyermekek nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását.

6.8 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás szoros egységet alkot. Nincs egyik a másik nélkül. A gondozási helyzetekben mindig egy bensőséges, intim helyzet van kisgyermeknevelő és gyermek között. A gondozás minden olyan tevékenység, amely a gyermek testi szükségleteinek kielégítésére irányul. Kisgyermeknevelőink a fiziológiás szükségletek kielégítésekor figyelnek a biztonságos légkör megteremtésére. A közvetlen interakciós helyzetben lehetőség nyílik a szokásalakításra, szabályok betartásának gyakorlására, ismeretbővítésre. A gondozási helyzetekben – étkezés, tisztázás, (pelenkacsere, WC használat, kézmosás) öltözködés, alvás - kisgyermeknevelőink építenek a gyermek önállóságra való törekvésére. A folyamatok figyelemmel kísérése közben a gyermek fejlettségéhez igazodva nyújtanak segítséget.

6.9 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A bölcsődei nevelésben kiemelt jelentőséggel bír a kognitív, érzelmi, és társas kompetenciák megalapozása.

Bölcsődénkben a gyermekek a játékon, gondozási helyzeteken és más tevékenységeken keresztül ismerkednek az őket körülvevő világgal. Tapasztalatszerzésre, élményszerzésre mindennap van lehetősége a gyermekeknek. Kisgyermeknevelőink külön figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek kompetenciakésztetésének támogatására. Építenek a gyermekek kíváncsiságára és tudás vágyára. Pozitív visszajelzésekkel erősítik meg önálló kezdeményezéseiket.

---

7 A bölcsődei nevelés feladatai

7.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A család az a környezet, amely domináns helyet foglal el a gyermek személyiségének fejlődése során. A bölcsődei nevelés megerősítheti a család erősségeit és segíthet a hiányosságok kompenzálásában. A család és a bölcsődei nevelés egymásra épülnek. A mai felgyorsult világban a szülők számára is szükség lehet a szülői kompetencia fejlesztésére. A hétköznapiakban a gyermek aktív idejének nagy részét az intézményben tölti, ezért szükség van a család és bölcsőde együttműködésére a gyermek szocializációja és fejlődése szempontjából.

Kisgyermeknevelőink a gyermek harmonikus fejlődésének érdekében kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolatra törekednek a szülőkkel. Fontosnak tartjuk saját példán keresztül, kellő figyelemmel segíteni a szülőket. A fiatal szülők önbizalmát tapintatosan, kellő tapasztalattal erősítjük a kisgyermeknevelés terén. Sokféle nevelési módszerrel találkozunk, melyeket próbálunk egyensúlyban tartani a gyermek személyiségének megfelelő fejlődése érdekében.

7.2 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A jövő felnőtteinek egészsége függ az élet minőségétől. A jó minőségű élet kisgyermekkorban megalapozható. Bölcsődénk Helyi Szakmai Programjában fogalmazzuk meg célunkat, **a gyermekek egészséges életmódra nevelését**, ezzel támogatva a bölcsődébe járó gyermekek családjait.

Ahhoz, hogy a gyermekek megfelelően fejlődhessenek, biztosítani kell a megfelelő környezetet. Milyennek kell lennie a gyermekeket körülvevő környezetnek? Biztonságosnak, balesetmentesnek, egészségesnek, valamint segítse a harmonikus testi és lelki fejlődést. Bölcsődénkben figyelmet fordítunk a gyermekek primer szükségleteinek (étkezés, alvás, levegőzés) kielégítése mellett az aktív, élményekkel teli tevékenységekre is.

Kisgyermeknevelőink figyelemmel kísérik „saját” gyermekeik fejlődési ütemét és feljegyzést készítenek a gyermek Fejlődési naplójába. Biztosítjuk a biztonságos környezet feltételeit a harmonikus testi és lelki fejlődéshez. A személyi állandósság, a „saját kisgyermeknevelő” rendszer, az évszakokhoz igazodó folyamatos napirendjeink figyelembe veszik a csoportok életkorát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. Az egy év alatti gyermeknek egyéni napirendet készít kisgyermeknevelője. A kiszámíthatóság biztonságot nyújt a gyermek számára, ő maga is érzékeli, hogy a napi események hogyan követik egymást. A csoportok gondosan megtervezett

---

napirendje elegendő időt hagy a gyermekeknek az aktivitásra, a gyakorlásra, az önállósodás fejlődésére.

A kulturhigiénés szokásokat a gyermekek otthonról hozzák magukkal. Bölcsődénkben megerősítést vagy segítséget kapnak a helyes tisztálkodási szokások kialakulásához, rögzüléséhez. A fürdőszobai gondozásra játék tevékenységből hívják a gyermekeket kisgyermeknevelőink. A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően kapcsolódnak be a gondozási feladatokba. A vetkőzés, öltözés, bili vagy WC használat, kézmosás, szájjápolás, fésűlködés gyakorlására elegendő időt hagynak kisgyermeknevelőink. Dicsérettel, megerősítéssel segítik az énkép kialakulását és az önbizalom növekedését. A kisebbeknek segítségnyújtással és magyarázattal segítjük a történések megértését.

A mindennapos mozgással erősödik a gyermekek immunrendszere, fejlődik, ügyesedik mozgásuk. Az évszakokhoz igazodó napirendekkel délelőtt és délután is bevonjuk a gyermekeket egy-egy mondókával kísért játékos testmozgásba. Lehetőség szerint a friss levegőn végezzük a gyakorlatokat, ha az időjárás nem kedvező, akkor a csoportszobában friss levegő biztosítása mellett. A szabad mozgás gyakorlását korcsoportnak megfelelő játékeszközökkel, kényelmes öltözetrel, megfelelően kialakított hellyel és elegendő idővel biztosítjuk.

Az egészség megőrzéséhez a megfelelő mennyiségű szabad levegőn tartózkodás is szükséges. Feltételeit biztosítani tudjuk időjárástól függetlenül tágas, fedett teraszainknak köszönhetően. Udvarainkon hűs, árnyékot adó fák alatt a nyári időszakban is kellemes a szabad levegőn tartózkodás.

Folyamatos napirendünk elegendő időt biztosít a gyermekek számára szabad játékra. Tevékenységeink játékból indulnak és játékhoz térnek vissza. Gyermekeink a játékon keresztül fedezik fel az őket körülvevő környezetet. Az önfeledt játék elengedhetetlen kelléke a sérülésmentes játék.

A korszerű és egészséges táplálkozás az egészséges életmód rendkívül fontos része. Az egészséges táplálkozás biztosítja a szervezet számára a megfelelő energia és tápanyag szükségletet. Bölcsődénkben a napi négyszeri étkezéssel - déli meleg főétkezés mellett a reggeli főétkezés és két kisétkelés - biztosítjuk az ajánlott napi energia szükséglet 75 %-ának bevitelét. Az étrend összeállításánál biztosítani kell, hogy az egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal forduljon elő. Állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek és az egyik kisétkelésnek is tartalmaznia kell. Zöldség vagy gyümölcs adása legalább háromszor, ezekből egyszer nyers formában. A gabona alapú élelmiszerek adása esetén, leg-

---

alább kétnaponta egy adag teljeskiőrlésű legyen. Tejet illetve tejterméket naponta kell biztosítani. Bő zsiradékban sült étel nem adható. A szükséges folyadék biztosítására étkezéshez és étkezések között ivóvíz illetve ásványvíz javasolt.

Minden étkezés alkalmával a tálalás megkezdése előtt érzékszervileg ellenőrizzük az ételek állapotát, hőmérsékletét, ízét. Étkezéshez kisgyermeknevelőink játékhelyzetből hívják a gyermekeket gondozási sorrendben az asztalhoz, melyre előkészítették az étkezéshez szükséges eszközöket. Az étkezéshez az asztal megterítése a gyermek előtt történik, megnevezve az általuk használt poharat, tányért, evőeszközt, szalvétát. Asztalnál mindenkinek saját helye van, minden étkezéskor ugyanoda ül le. Minden kisgyermek számára megnevezésre kerül, hogy milyen étellel kínáljuk meg. Az étel elfogyasztásához jó étvágyat kívánnak a kisgyermeknevelők. A gyermekek egyéni fejlettségi szintjük szerint kapcsolódnak be az étkezés menetébe. Azoknál a csecsemőknél/gyermekeknél, akik a hozzátáplálás időszakában kerülnek bölcsődénkbe, fokozatosan kerülnek az új ízek bevezetésre. A hozzátáplálás folyamata mindig a családdal közösen történik. Ebben az időszakban gyakrabban kerül sor a dietetikussal való egyeztetésre. Az ételeket pépesített formában kínálják, és ölben etetik a gyermeket. A fejlődés előre haladtával az étel darabossága változik, ezzel segítve a rágás megtanulását. A stabilan ülni tudó gyermeket a gyermekek méreteihez igazodó asztalhoz ültetjük, támlás széken. A kisgyermeknevelő egy gyermeket etet, kétkanalas módszerrel. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeire figyel, elegendő időt hagyva a gyakorlásra, figyelve a helyes étkezési szokások rögzülésére. Amikor a gyermek önállóan fogyasztja az ételt, akkor a társaival közösen ül az asztalnál. Étkezés közben segítjük a kanálhasználat helyes elsajátítását, szükség esetén segítve annak alkalmazását. Az étkezés befejeztével megköszönik a kisgyermeknevelők az ételt, mintát nyújtva a helyes szokások rögzüléséhez és elsajátításához. A beszélni tudó gyermekek megköszönik az ételt. Megismerkednek a gyermekek a szalvéta használatával és hogyan kell a használat után a szemetesbe kidobni. A napközbeni megfelelő mennyiségű folyadékpótlásra az étkezéshez és étkezések között, friss vízzel teli kancsók vannak a csoportszobákban elhelyezve. A gyermekek az étkezések között jeleikkel ellátott pohárból isznak.

Amennyiben a szülő jelzi, hogy gyermekének ételallergiája van, és az ételallergiáról kiállított igazolást szakorvos állítja ki, akkor lehetőség van speciális étrend szerinti diétás étkezésre.

Szakorvosok: - endokrinológia és anyagcsere-betegségek ráépített szakképesítéssel rendelkező szakorvos

- gasztroenterológia alap szakképesítéssel rendelkező szakorvos

- diabetológiai szakorvosi licenccel rendelkező szakorvos

- allergológia és klinikai immunológia ráépített szakképesítéssel rendelkező szakorvos

---

A szervezet regenerálódásának leghatékonyabb módja a pihenés. Csoportszobáinkban pihenősarkok vannak kialakítva szivaccsal vagy kis heverővel a napközbeni pihenésre. A napirendhez igazodó pihenőidőben a csecsemők kiságyban, a járnivaló idősebb társaik gyermekfektetőn alszanak. Az állandóság ugyanolyan szerepet kap alváskor is. Az ágyak mindig ugyanoda kerülnek elhelyezésre. A gyermekek az ágyneműn feltüntetett jeleket figyelve azonosítják be sajátjukat. Amennyiben a gyermeknek szüksége van alváshoz valamilyen eszközre – cumi, plüss, textilpelenka – kisgyermeknevelőink odaadják nekik, ezzel is növelve a gyermekek biztonságérzetét. Gyermekeink alvás ideje változó. A korábban ébredő gyermekeket a kisgyermeknevelők legondozzák és csendes játék lehetőségét ajánlják fel számukra, hogy pihenő társaikat ne zavarják.

Bölcsődénkben van só szoba, melyet késő ősztől kora tavaszig rendszeresen látogatják kisgyermeknevelőink, gyermekeink. Jól szervezett napirendünk lehetőséget biztosít arra, hogy kisgyermeknevelőink a „saját” gyermekeikkel a nap bármely szakában a só szobában tartózkodhassanak. A só szoba rendszeres használata segíti egészségünk megőrzését, vagy lerövidíti a felső és alsó légúti megbetegedések idejét. A sóterápia immunrendszerünk erősítésére is jótékonyan hat.

A bölcsőde orvosával napi kapcsolatban vagyunk, emellett rendszeresen, heti egyszer látogatja a bölcsődét. Látogatásai alkalmával elkészíti a felvételi státuszokat és ezt dokumentálja a gyermekorvos egészségügyi törzslapra. A vizsgálat kiterjed a gyermek általános egészségi és fejlődési állapotára. A gyermekek egy éves, két éves és három éves korában is elkészíti a státuszokat. Minden a gyermeket érintő egészségügyi vizsgálatról bejegyzés kerül a törzslapba. A védőnőkkel, családsegítőkkal, gyermekvédelmi szakemberekkel, fejlesztő szakemberekkel szintén szoros kapcsolatban vagyunk.

7.3 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Fontos számunkra, hogy a bölcsődénkbe kerülő gyermekek és kisgyermeknevelők között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat alakuljon ki. A személyi állandóság, a „saját kisgyermeknevelő” rendszer segítséget nyújt a gyermekeknek a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek feldolgozásában, a szorongás csökkentésében, az új környezetbe való mielőbbi beilleszkedésben. Kisgyermeknevelőink segítséget nyújtanak a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásában, az együttélés szabályainak elfogadásában, a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének elsajátításában. Derűs légkörben törekednek kisgyermeknevelőink a társakkal és/vagy kisgyermeknevelőkkel való közös élmények szerzésére. Az

---

én tudat egészséges fejlődéséhez szükség van az önállósági törekvésekre és a határok megfogalmazására egyaránt. A pozitív visszajelzés, dicséret, megerősítés segíti a pozitív énkép kialakulását.

A gyermekek együttesen használják verbális és nonverbális kifejező képességüket. Feladatunk a beszédkésztség fejlesztése. Az inger gazdag, tiszta nyelvi környezet hozzájárul a gyermekek beszédfejlődéséhez. Tiszta anyanyelvi kiejtéssel segítjük a kommunikációs kedv felkeltését és fenntartását – meghallgatás, kérdések megválaszolása, odafigyelés. Mellőzzük a dajkanyelv használatát. A nap bármely szakában énekelnek, mondókáznak, verselnek, mesélnek kisgyermeknevelőink a gyermekeknek és a gyermekekkel közösen.

Kisgyermeknevelőink nagyobb figyelmet fordítanak a lassabban fejlődő gyermekek, a korai fejlesztés, gondozásra jogosult gyermekek, sajátos nevelési igényű gyermekek és a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, sikerélményhez juttatására. Több időt hagynak a gyakorlásra, hogy maguk is megtapasztalják az „én is meg tudom csinálni” érzést. Azoknál a gyermekeknél, akiknél a fejlődésbeli lemaradás nagyobb mértékű, kisgyermeknevelőink tájékoztatják a szülőket és javaslatot tesznek, hogy keressék fel a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kalocsai Tagintézményét, ahol szakemberek mérik fel a lemaradás nagyságát. A gyermekek korai fejlesztését az erre kijelölt intézmény szakemberi – gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, logopédus – végzik a szakértői bizottság által javasolt óraszámban. A korai fejlesztésben részesülő gyermekek bölcsődénkben normál bölcsődei csoportba járhatnak a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározottak szerint. Tapasztalatunk az, hogy a korai fejlesztésben részesülő gyermekekre is fejlesztő hatással van, hogy egészséges közösségbe járhatnak. Kisgyermeknevelőink segítik a hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek beilleszkedését. Védőnőkkel, családsegítőkkel, gyermekvédelmi szakemberekkel veszik fel a kapcsolatot és közösen próbálják tanácsaikkal, javaslataikkal a szülőket segíteni.

7.4 A megismerési folyamatok fejlődésének megismerése

A gyermekek életkorukból adódóan kíváncsiak. Érdeklődésüknek, életkoruknak megfelelő tevékenységekkel keltjük fel és tartjuk fenn figyelmüket, az önálló cselekvési kedv és a kreativitás iránti igényüket. A tevékenységek közben kisgyermeknevelőink ismereteket nyújtanak a gyermekek számára. A gyermekek tevékenységét támogató, bátorító odafigyelés növeli önbizalmukat. Folyamatos napirendünknek köszönhetően elegendő idő áll rendelkezésre a tapasztalatszerzésre. Megmutatjuk hogyan, mire használhatók az őket körülvevő tárgyak, eszközök, játékok. Segítjük az élmények feldolgozását, elmondjuk, mi történik velük, körülöttük, jelen vagyunk, biztonságot nyújtunk.

---

8 A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Bölcsődénkben kisgyermeknevelőink az egyéni bánásmód elvét alkalmazzák a gyermekek nevelése-gondozása közben. Minden nap törekszünk a gyermekek számára élményekkel megtölteni a bölcsődében töltött időszakot. Lehetőséget biztosítunk a személyes tapasztalatszerzésre, gyakorlásra.

8.1 Tanulás

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Kisgyermeknevelőink a gyermekek spontán kíváncsiságára építve tervezik meg kezdeményezéseiket, nyújtanak tapasztalatszerzési lehetőségeket. A tapasztalatszerzés alkalmával megismerik a gyermekek az őket körülvevő környezetüket, önmagukat. Utánzás, kisgyermeknevelő-gyermek, gyermek-gyermek közötti interakció, spontán játékos tapasztalatszerzés során észrevétlenül tanulnak a gyermekek. Ezek tanulási színterei a gondozás, játék. Kisgyermeknevelőink fokozottabb figyelmet fordítanak a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekekre, sajátos nevelési igényű gyermekekre, mert a tanulási folyamatok számukra hosszabb időt vesznek igénybe. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása során is szem előtt tartjuk, hogy a minél több tapasztalási lehetőség segítse a tanulás folyamatát. A tanulási folyamat során nem várunk el teljesítményt gyermekeinktől. Dicsérrettel, megerősítéssel, támogatással segítjük a tanulás folyamatát.

A gyermekek beszédfejlődése nagyon fontos része a tanulás folyamatának. Kisgyermeknevelőink helyes artikulációval, megfelelő hangképzéssel, kisgyermeknevelő-gyermek közötti minitaadással segítik a verbális kifejezőképesség fejlődését. Bölcsődénkbe nem jár olyan gyermek, akinek nem magyar az anyanyelve. Azonban a jövőben, ha ilyen gyermek kerül felvételre, akkor figyelembe kell vennünk a nyelvi szükségleteit.

8.2 Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, de nem csak a pelenka cseréjéről szól. A fizikai és testi szükségletek kielégítése hozzájárul a gyermekek jó közérzetéhez. A jókedvű gyermek érdeklődik, együttműködik. Bölcsődénkben kisgyermeknevelőink a kezdetektől bevonják a gyermekeket a gondozási műveletekbe. Minden gyermek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kapcsolódik be a gondozási műveletek menetébe. Próbálkozásait segítségnyújtással, megerősítéssel, dicsérrettel jutalmazza. Tapasztalataink

---

szerint a sikeres együttműködés növeli a gyermekek együttműködési kedvét, próbálkozási kedvét és önbizalmát. A gondozás intim helyzetet teremt gyermek-kisgyermeknevelő között, mely segíti a bensőséges kapcsolat kialakulását.

Minden életkorban más és más formában kapcsolódik be a gyermek a gondozási műveletekbe. Csecsemőkorban a kisgyermeknevelő minden mozzanatot elmond, hangszínevel érzékeltetve a változásokat. Minél idősebb a gyermek, annál aktívabban vehet, vesz részt a gondozásban. A kisgyermeknevelő szóval irányít, segítséget nyújt, megerősít, dicsérvetkezés közben és öltözés közben. A műveletek végzése közben ismeretekkel bővül a gyermek tudása. A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően kínálja fel a bili vagy WC használatának lehetőségét. A gyermekméretű WC-k előtt dobogók vannak elhelyezve, mely még jobban fokozza a gyermek biztonságérzetét. A kézmosás helyes mozdulatait együtt gyakoroljuk a gyermekkel. A kezek megfelelően történő szárazra törlésére nagy figyelmet fordítunk, hiszen a bőr védelme is az egészségmegőrzés része. Bölcsődénkben a szájhygiénés szokások közül a szájöblítéssel ismerkedik a gyermek. A víz szájban tartása, kiköpése összetett feladat a gyermek számára. A szájöblítési technikát mi magunk is megmutatjuk és közösen gyakoroljuk a gyermekkel. Jól kialakított napi rendünk elegendő időt biztosít a gyermeknek a próbálkozásra, gyakorlásra. A szokások alakítása közben kisgyermeknevelőink nem elvárásokat támasztanak a gyermek elé, hanem támogató segítségükkel segítik az önállósodás folyamatát.

8.3 Játék

A kisgyermek legfontosabb tevékenysége a játék, melyet magáért a tevékenységért folytat. A játék önkéntes és szabad, maga a csodák birodalma, mentes a megfelelésért, teljesítésért való szorongástól és oldja a feszültséget. Az örömet szerző tevékenységben a gyermek mindig aktívan vesz részt. A játékos cselekvés során gyűjti össze információit a világról, majd az ismétlések során pontosítja, rögzíti azokat. Játék közben, a játék segítségével egyre differenciáltabban működnek érzékszervei, fejlődik figyelve, fantáziája, problémamegoldó képessége, intenzíven fejlődik értelmi képessége. Kisgyermeknevelőink biztosítják a játékhoz a megfelelő helyet, eszközöket, időt, légkört. Szerepet vállalnak a tartalmas játékban, közben segítik a társas kapcsolatok alakulását, mintát nyújtanak a társakkal való viselkedéshez, segítve a szociális képességek fejlődését. A kisgyermeknevelő részéről felkínált játéklehetőség soha nem kötelező. A gyermek érdeklődése, kíváncsisága az, ami megtölti a játéklehetőségét kreativitással. A gyermek bármikor be- és kiléphet a játékból.

8.4 Mozgás

A kisgyermek minden tevékenységében benne van a mozgás, mely a játékhoz hasonlóan örömforrás számára. A megfelelő mozgásfejlődéshez biztosítani kell a helyet, eszközöket, időt. A bölcsődébe különböző korú és fejlettségű gyermekek járnak. Mindegyik korosztálynak más a mozgásigénye. A csecsemőkorú gyermek számára olyan helyet kell biztosítani, ahol biztonságosan tudja gyakorolni a mozgásformákat. Bölcsődénkben egy csoportban van hempergő a csecsemőkorú gyermekek számára, ahol biztonságosan tudják gyakorolni fejlettségi szintjüknek megfelelően a mozgásformákat. Az idősebb gyermekek számára a csoportokban, teraszon és az udvaron egyaránt biztosítjuk a mozgás helyét, eszközeit. Bölcsődénk rendelkezik egy olyan helyiséggel, melyben a gyermekek változatos nagymozgásokat végezhetnek. Ebben a helyiségben a nagymozgáshoz használható játékeszközökkel mozoghatnak a gyermekek, pl. *bilibó*, bilenő rácshinta, tornapad, labdák. A csoportokban is van lehetősége a gyermekeknek a nagymozgások gyakorlására. Nagyon szeretik gyermekeink, amikor a kisgyermeknevelővel közösen végeznek gyakorlatokat és közben mondókákat mondanak. Sőt a gyermekek saját maguk kezdeményezik társaiknál a mondókákkal kísért mozgásos játékokat. Mindennapjaink része, hogy közösen mozogjunk, akár épp csak egyetlen testrészre összpontosítva. Kisgyermeknevelőink mozgás közben figyelemmel kísérik a gyermekek testtartását, mozgásuk minőségét, mozdulataikat. A normál fejlődési ütemtől elmaradó vagy megváltozott fejlődésmenetű gyermekeknek kisgyermeknevelőink olyan mozgásformákat ajánlanak fel, melyek segítik a felzárkózást. Lemaradás esetén javaslatot teszünk a szülőnek TSMT-terapeuta, gyógytornász felkeresésére. A gyermekek mozgáskoordinációja, ügyessége a gyakorlási lehetőségeknek köszönhetően harmonikussá válik.

8.5 Mondóka, ének

Bölcsődei nevelésünk fontos pillérei a mondókák, énekek. A nap minden szakában adott a lehetőség a közös mondókázásra, éneklésre. A gyermekek hangulatához igazodva megválasztott mondókák vagy énekek az érzelmi kapcsolatok kialakulásához és azok megerősödéséhez nyújtanak segítséget. A gyermekek zenei ízlésének formálásához felelősséggel kell megválasztanunk a gyermekdalokat, népdalokat. Kisgyermeknevelőink dúdolgatással, énekléssel teremtenek olyan légkört, amelyben a gyermekek jól érzik magukat. Zenei nevelésünkhöz *Forrai Katalin: Ének a bölcsődében* és *Gyöngy Kinga: Első lépések a művészetek felé II. Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban* című kiadványait használjuk. Mondókázás közben érzékelthető az egyenletes lüktetés. A höcögtetők, ölbéli játékok, ujj-tenyér játékok észrevétlenül

---

segítik az anyanyelv elsajátítását. Az énekekhez, mondókákhoz tartozó ismétlődő mozdulatok összerendezett mozgásra készítetik a gyermeket, ezáltal fejlesztve ritmusérzékét. Kisgyermeknevelőink rendelkeznek saját ének, mondóka gyűjteménnyel – évszakokhoz, jeles napokhoz, hagyományokhoz, eseményekhez kapcsolódóan, emellett a gyűjtemény tartalmaz altókat, simogatókat, kukucsjátékokat, höcögtetőket, kiszámolókat, arcsimogatókat, lovagoltatókat, jártatókat, szaladtatókat. Kisgyermeknevelőink furulya segítségével ismertetik meg a gyermekeket az élőzenével. Különböző hangszerekkel is megismerkednek gyermekeink. Elmondhatjuk, hogy az éneklés, zenélés, mondókázás nagyon sok területen segíti a gyermek fejlődését. A többször elhangzó, ismételt énekek, mondókák észrevétlenül rögzülnek és épülnek be az anyanyelvbe. A mondókázás, éneklés csökkenti a gyermekekben az esetleges szorongást, feszültséget, stresszt.

8.6 Vers, mese

Kisgyermekkorban az értelmi és érzelmi fejlődésre nagy hatással van a vers és mese hallgatása, ezen belül a beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet fejlődésére és a szociális fejlődésre is. A vers és mese hallgatása közben olyan tapasztalatokra tesznek szert a gyermek, amelyekre más helyzetekben nincs lehetőség. A mese a tartalmával hat a gyermek személyiségfejlődésére. Verselés közben pedig a gyermek megismerkedik a ritmussal, rímekkel. Kisgyermeknevelőink a versmondáshoz, meséléshez törekednek a bensőséges helyzet kialakítására, hogy érzelmi biztonságot nyújtsanak a gyermek számára. A mindennapos verselés, mesélés segíti a gyermek ismereteinek, aktív és passzív szókincsének bővülését. Gyermekeinknek mesélnek a kisgyermeknevelők olyan történeteket, melyekbe beleszövik a mindennapokat és a gyermekek lesznek a szereplők. A versek, mesék előadására bábokat is használnak kisgyermeknevelőink. Minden csoportban a korcsoportnak megfelelő könyvek kerülnek elhelyezésre. Csecsemők számára textil vagy műanyag könyvek, tipegő korú gyermekeknek kemény lapú lapozók és leporellók, nagycsoportosoknak puha lapú mesekönyvek. A versekkel, mesékkel kapcsolatban is fontosnak tartjuk, hogy a gyermek számára megfelelő legyen. Törekszünk arra, hogy igényes népi és irodalmi művekkel is megismertessük gyermekeinket. Kisgyermeknevelőink rendelkeznek önálló vers és mese gyűjteménnyel is.

8.7 Alkotó tevékenységek

A gyermekek minden tevékenységbe kíváncsian kapcsolódnak be, ez igaz az alkotó tevékenységekre is. Mindig maga a tevékenység az, ami a legnagyobb örömforrás a gyermekek számára,

---

lényege a spontaneitás. Bölcsődénkben változatos alkotótevékenységek lehetőségét kínáljuk fel a gyermekeknek:

- nyomhagyás – a gyermekek környezetében található tárgyakkal
- gyurmázás – színes főzött gyurmával és só-liszt gyurmával, a csoportokban bármikor hozzáférhető
- firkálás – zsírkrétaival, színessel vízszintes és függőleges felületen
- festés – ujjal, vastag ecsettel, borotvapamaccsal, hengerrel
- nyomdázás – a gyermekek környezetében található tárgyakkal, eszközökkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel
- tépés, gyűrés, ragasztás

Minden alkotó tevékenység fejlesztő hatással van a gyermekekre. Mindegyik technika fejleszti a szem-kéz koordinációt, finommotorikus készséget, kreativitást, gondolkodást, problémamegoldó képességet, emlékezetet. A különböző technikák kipróbálására kisgyermeknevelőink teremtik meg a tárgyi feltételeket. Elegendő időt hagynak az elsajátításra, gyakorlásra. A gyermekek érdeklődésüknek megfelelően kapcsolódhatnak be a tevékenységekbe, soha nem kötelező a „részvétel”. Az elkészült alkotások kihelyezésre kerülnek a csoportban a gyermekek által is jól megfigyelhető helyre. Tapasztalatunk, hogy a kihelyezett alkotásokat szívesen nézegetik a gyermekek, és örömmel ismerik fel saját vagy társaik alkotásait (a jelek segítségével). A szülők számára a bölcsőde előterében kerülnek kihelyezésre az alkotások, így ők is láthatják azokat. Minden alkotást összegyűjtünk a gyermekek számára, majd amikor elhagyják a bölcsődét, magukkal vihetik azokat.

8.8 Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek lehetőséget biztosítanak, hogy a gyermekek megismerhessék közvetlen környezetüket, és azokból tapasztalatokat szerezhessenek, tanulhassanak, részesei lehessenek az „én csinálom” élménynek. A gyermekek, mint minden más tevékenységnél bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Fontosnak tartjuk a környezet iránti érzékenyítést kisgyermekkorban.

9 A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

9.1 „Saját kisgyermeknevelő” – rendszer

Bölcsődénkben megvalósul a „saját kisgyermeknevelő” – rendszer. A gyermekek beszoktatását a kezdetektől a „saját kisgyermeknevelő” végzi, és felmenőrendszerben a bölcsődébe járás

---

egész időtartama alatt ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, nyújt biztonságos, stabil környezetet a gyermekek számára. Viselkedésével, nevelői attitűdjével mintaként szolgál a gyermekek és családjaik számára. A csoportokban mindkét kisgyermeknevelőnek „saját” gyermekei vannak, akiknek figyelemmel kíséri a fejlődését, vezeti a szakmai dokumentációját és átsegíti a bölcsődei életben adódó nehézségeken. Kapcsolatot tart a szülőkkel direkt és indirekt formában, tájékoztatja őket gyermekük fejlődéséről. Segítséget nyújt az esetleges lemaradások mielőbbi felzárkózásának megkezdéséhez. A felmerülő nehézségek, problémák megoldásában segít, javaslatot tesz. Kisgyermeknevelőink vallják, hogy felelősséggel tartoznak a rájuk bízott gyermekekért.

9.2 Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben 4 bölcsődei csoport működik, létszámuk a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 39 §-ban és 46. §-ban meghatározott létszámokkal működnek. A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása befolyásolja a csoportok létszámát, melyek csoportszervezése megvalósulhat:

- Teljes integrációban, ahol a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.
- Részleges integrációban, ahol a gondozási egység (két csoportszoba) részeként a gondozási egységen belül az egyik csoportszobában a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekek, a másik csoportszobában pedig a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása történik. A gondozási tevékenységeken kívül a napirend meghatározott részében a két gyermekcsoport együtt tevékenykedik (játék, levegőztetés).
- Speciális csoportban sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek látható el.

Bölcsődénkben ellátjuk a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekeket is. Ennek megfelelően változnak csoportlétszámaink. A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátását **teljes integrációban** a nem sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.

Együttműködünk a területileg illetékes – Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kálcsai Tagintézménye – szakszolgálattal, akinek a szakemberei végzik a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek fejlesztését, felzárkóztatását.

Törekszünk a homogén csoportok kialakítására, azonban vegyes csoportok is előfordulnak.

9.3 Tárgyi feltételek

Bölcsődénk funkciójának megfelelően kialakított, akadálymentesített épület, három gondozási egységben 5 csoportszobával. Ebből 4 csoportszobában bölcsődei csoportot működtetünk. Egy gondozási egységben belül található helyiségek:

Előtér: A szülők tájékoztatására faliújság van kifüggesztve a bölcsődével kapcsolatos információkkal. Székek a szülők számára a várakozás idejének kényelmesebbé tételére.

A gyermeköltöző a fürdőszoba és a csoportszoba kapcsolódik egymáshoz.

Gyermeköltöző: A gyermekek és szülők fogadására az öltözködéshez szükséges helyiség öltözőszekrényekkel, pelenkázóval, mosdóval, a gyermekek méretének, életkorának megfelelő padokkal van ellátva. Minden gyermeknek saját szekrénye van, melyeket jelekkel különböztetnek meg. A gyermekek saját ruhában és lábbeliben tartózkodnak a bölcsődében, szükség esetén bölcsődei váltóruhát biztosítunk. A kabátok és lábbelik tárolása mobil fogas használatával megoldott. A faliújságokon van elhelyezve a csoportok évszakonként változó napirendje, a csoport heti rendje és az aktuális énekek, mondókák, versek, mesék az éves nevelési tervből.

Csoportszoba: Tágas, világos, padlózata könnyen tisztítható. A gyermekek méretének, a felvett létszámának és az Uniós előírásnak megfelelő mennyiségű, állítható magasságú, négyzetes asztalokkal, támlanélküli, állítható ülés magasságú székekkel, nyitott játéktároló polcokkal vannak berendezve. Ülésrenddel biztosított mindenki számára a saját hely. A csendes vagy aktív játszásra elkülönített területek adottak. A gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodó játékeszközök vannak a csoportban. A csoport játékkészletét az alapjátékok – labdák, babák, játszókendők, képeskönyvek, mozgásfejlesztők – képezik, és az egyes korcsoportoknak ajánlott játékok mindig a már meglévő készletet bővítik. Minden csoportunkban található csepphinta. A játékeszközöket igyekszünk kiegészíteni házi készítésű játékokkal, hangszerekkel, bábokkal, gyurmákkal is. A csoportszoba előírt tárgyi feltételei közül kisgyermeknevelői asztal, kisgyermeknevelői székek, szőnyegek, függönyök, sötétítő függönyök, szúnyogháló (ablak) biztosítottak. A csecsemő csoportban gyermekhempergő biztosítja a teret a csecsemőkorú gyermekek biztonságos mozgásfejlődéséhez. Az altatás feltételeinek biztosításához Wesco gyermekfektetők és gyermek kiságyak biztosítottak. Az altatáshoz szükséges ágyneműk megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésre.

Gyermekfürdőszoba: Természetes fénnel jól megvilágított, padlózat felülete könnyen tisztítható, csúszásmentes. Kialakítása segíti a gyermekek testi szükségleteinek kielégítését. A gondozás folyamatához célszerűen elhelyezett eszközök – WC-k, mosdók, egész alakot mutató tükrök, kistükrök, törölközőtartók, pohártartók, fésűtartók - gyermekméretűek, a gyermekek számára elérhető magasságban vannak elhelyezve. A gyermekek méretében és magasságában elhelyezett eszközök segítik a helyes szokások kialakításának és az önállóság gyakorlásának feltételeit. Egyéb, a fürdőszobában használt eszközök: pelenkázó, dobogók, személymérleg, magasságmérő, gyógyszerszekrény, badellák, szennyestartók. A hideg-melegvízzel való ellátottság biztosított.

Sószoba: Bölcsődénkben található egy sószoba, melynek használatával támogatjuk a gyermekek és dolgozók egészségének megőrzését ősztől-tavaszig. A sófal parajdi sótömbökkel van feltöltve, melyben 3 db LED-es megvilágítású prizma – himalája sótéglából – és színterápia segíti az egészségvédelmet. A sószobához tartozik 1 db sóhomokozó.

Tornaszoba: Lehetőséget biztosít a nagymozgások gyakorlására és a nagymozgást segítő eszközök használatára.

A gondozási egységekhez tágas teraszok kapcsolódnak, melyek rossz idő esetén is biztosítják a szabad levegőn tartózkodás feltételét. Az udvarokon elegendő hely áll rendelkezésre a nagymozgások gyakorlására. Szabványnak megfelelő homokozók gondozott homokkal biztosítják az élményszerzés lehetőségét. A füves és betonozott részek megfelelő aránya adott. Az udvarokon található fából készült gyermekasztalok és padok a pihenés és alkotótevékenységek gyakorlásához. Korosztálynak megfelelő kisebb-nagyobb méretű csúzdák, hernyómászóka, babaházak elérhetőek a gyermekek számára. Nagymozgást fejlesztő játékok – motorok, autók, labdák – teszik változatossá a nagymozgás élményét. Nyári évszakban párapu segíti a felfrissülést.

Biztosított a gyermekek számára a higiénés szokások elsajátításának segítéséhez szükséges eszközök (törölközők, fogmosó poharak, fésűk), a helyes étkezési szokások elsajátításához szükséges eszközök (tányérok, poharak, evőeszközök), külön poharak a mindennapi megfelelő mennyiségű folyadékbevitelhez, a nyugodt alváshoz szükséges eszközök (WESCO fektetők, ágyneműk). Minden tárgy, amit a gyermekek használnak, jellel vannak ellátva, melynek segítségével beazonosíthatják maguknak az általuk használt eszközöket.

Bölcsődénkben található egyéb, a dolgozók által használt helyiségek - tejkonyha, elkülönítő, játéktároló, mosoda, teakonyha, vezetői iroda, kisgyermeknevelői szoba, személyzeti öltöző, WC-k, mosdó, zuhanyzó, kazánház, tisztaruharaktár – a rendeletben leírt előírásoknak megfelelnek.

Főzőkonyha: Bölcsődénk főzőkonyhával rendelkezik, amely a HACCP előírásoknak megfelelően került felújításra. Személyzetét a Kalocsai Közétkeztetési Intézmény biztosítja – 1 fő szakács, 1 fő konyhalány. A gyermekek ételének elkészítéséhez szükséges alapanyagokat naponta szállítják a főzőkonyhára.

9.4 Napirend

A jó napirend jól szervezett, rugalmas, folyamatos, kiiktatja a várakozási időt. Minden csoportnak a gyermekek egyéni fejlettségéhez alakított napirendje van, a 4 csoport napirendjét összehangoljuk, egyeztetjük. Összeállításkor figyelembe vesszük a gyermekek fejlődését, a korösszetétel változását, a csoport létszámát, az egyéni szükségleteket, az évszakok változását. Konkrét napirend kialakítása a cél, ezzel megteremtjük a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, hogy a napirend gyermekeink számára áttekinthető, folyamatos legyen, és ismerkedhessenek a várható eseményekkel. A napirend fontosságáról a szülőknek is tájékoztatást adunk szóban a családlátogatáson, beszoktatás alkalmával, és írásban is kifüggesztjük a csoportszobában, átadóban. A jól átgondolt napirend a munkánkat nagymértékben segíti. A jól szervezett napirend feltétele a személyi állandóság, a „saját kisgyermeknevelő” rendszer, a segítő személyzet összehangolt munkája. Törekszünk arra, hogy a gyermekek otthoni és bölcsődei napirendje összhangban legyen a helyes szokáskialakítás segítése érdekében. A nevelés tervezését, a gyermekek megismerését, a nevelők dokumentációi, feljegyzései szolgálják. A napirend kialakításánál elsődleges és legfontosabb szempontnak tartjuk, hogy biztosítsuk gyermekeink számára, a minél több aktív játékkal töltött időt valamint a gondozások alkalmával is a minőségi együtt töltött időt. A bölcsődei életünk szervezésekor fontos szempont, hogy minden tevékenységünk „JÁTÉK”-ból indul és „JÁTÉK”-ba tér vissza.

9.5 Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A gyermek számára a család az első szocializációs szintér. A gyermeket az őt ért hatások alakítják, fejlesztik és végigkísérik egész életén keresztül. A bölcsődei nevelés a családi nevelésre épül, annak elsődlegességét szem előtt tartva. Kisgyermeknevelőink tiszteletben tartják a családok nevelési elveit és törekednek a családi nevelés kiegészítésére. A fiatal szülőknek tapintatosan, kellő tapasztalattal erősítjük önbizalmukat a kisgyermeknevelés terén. Az őszinte és hiteles tájékoztatás kisgyermeknevelőink részéről segíti a kisgyermek-szülő kapcsolatának alakulását. Az egyéni kapcsolattartás formái közül kisgyermeknevelőink érkezéskor vagy hazamenetelkor személyesen beszélnek a szülővel, a családi füzetben pedig részletes tájékoztatást

---

kap gyermeke fejlődéséről, tevékenységeiről. Csoportosan is tartjuk a kapcsolatot a szülőkkel. Szülői értekezleteket (3-szor), szülőcsoportos beszélgetéseket (3-szor) tartunk, ahol a csoportra jellemző aktuális témában folyik a beszélgetés. Családi délutánokat szervezünk, ahol kisgyermeknevelő-gyermek-szülő-család egyaránt kikapcsolódhat és erősödhet a kapcsolat.

9.6 Családlátogatás

A családokkal való kapcsolatfelvétel, ismerkedés az otthoni környezetben a család, gyermek számára természetesebb. Az otthoni, ismerős környezetben a gyermek is máshogyan alkalmazkodik az új helyzethez. Saját, biztonságos környezetben ismerkedhet egymással a gyermek és leendő kisgyermeknevelője és társ kisgyermeknevelője. A családlátogatás alkalmával lehetőség nyílik arra is, hogy a szülők tájékoztatást kaphassanak beszoktatásról, bölcsődei életéről. Ez különösen azoknak a szülőknek a számára fontos, akik nem ismerik a bölcsődei életet. A családlátogatáskor a szülő is ismerkedik a kisgyermeknevelővel, hiszen Ők lesznek azok a személyek, akikre rábízta gyermekét. Kisgyermeknevelőink a családlátogatások alkalmával apró figyelmességgel készülnek, mely gesztus megkönnyíti a gyermekkel való kapcsolat felvételét. A családlátogatás tapasztalatairól feljegyzés készül, mely a gyermek dokumentációjába kerül.

9.7 Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás fontos része a bölcsődei életnek. A gyermek a család meghitt környezetében él, a bölcsődébe kerüléssel elválik anyától, a megszokott környezettől. Új helyet, személyeket kell megismernie, új kapcsolatokat kell kialakítania. Bölcsődénk módot ad arra, hogy a gyermek beilleszkedése ne átmenet nélkül, hanem fokozatosan, a szülővel vagy más családtaggal történjen az új közösségbe. Bölcsődénkben a beszoktatás ideje 2 hét. Eltérő lehet a gyermek igénye szerint. A beszoktatás ideje alatt 9⁰⁰-kor érkezik a szülő a gyermekkel. A saját kisgyermeknevelő fogadja az érkező gyermeket és szülőt. A kisgyermeknevelő közreműködésével ismerkedik a gyermek és a szülő a bölcsődei élettel. A kisgyermeknevelő először az édesanyával veszi fel a kapcsolatot, majd a gyermek fogadókészségétől függ, hogy elfogadja-e a kisgyermeknevelő közeledését. Az első napokban a kisgyermeknevelő megfigyeli az anya-gyermek kapcsolatát, kommunikációját. A gondozási műveleteket a szülő végzi, a kisgyermeknevelő közben figyeli a szülő-gyermek együttműködését. A napok előrehaladtával a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a szülőtől a gondozási műveleteket. A kisgyermeknevelő a beszoktatási időbe eső étkezések alkalmával megkínálja a gyermeket. A 7. 8. nap körül felkínálja a kisgyermeknek a bölcsődében alvás lehetőségét. Fokozatosan növeljük a bölcsődé-

---

ben eltöltött időt, eleinte szülővel, majd szülő nélkül, mindig figyelve a gyermek reakcióit. Legtöbb esetben az édesanya szoktatja be gyermekét. Valósult már meg beszoktatás édesapával és nagyszülővel is. Nem ragaszkodunk kimondottan az édesanyával történő beszoktatáshoz, igazodunk a család igényeihez és szokásaihoz.

A kisgyermeknevelő a beszoktatás alatt az édesanya reakcióit is figyeli, hiszen számára is ugyanolyan nehéz lehet az elválás, mint gyermeke számára. A beszélgetések, a hiteles tájékoztatás a beszoktatás alatt nagyon fontos, mert így a szülő nem érzi magát kirekesztettnek és segíti esetleges bizonytalanságát legyőzni.

A beszoktatáskor a gyermek számára az egyik legnehezebben elfogadható tény az anyától való elszakadást jelenti. Türelemmel, empátiával, beleérző készséggel, szeretetteljes odafordulással a kisgyermeknevelő segítheti az elválás megkönnyítését a gyermek számára. A beszoktatás okozta nehéz pillanatokat megkönnyítheti egy otthonról hozott kedvenc tárgy, játék, mely előidézi az otthon biztonságot nyújtó érzetét.

9.8 Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás során a szülővel személyes hangvételű beszélgetések zajlanak az otthon és a bölcsődében történekről. A reggeli érkezéskor az elmúlt délutánról és éjszakáról mondja el a szülő, hogy történt-e valamilyen rendkívüli esemény, szükség van-e a kisgyermeknevelő részéről fokozottabb odafigyelésre. A délutáni távozáskor a szülő tájékoztatást kap gyermeke napi tevékenységeiről, érzelmi állapotáról és más fontos, a gyermeket érintő eseményről. Ahhoz, hogy a kisgyermeknevelő hiteles legyen, a pozitívumok mellett az esetleges negatívumokról is tájékoztatja a szülőt. A kisgyermeknevelőnek a szülővel történő napi beszélgetés alkalmával szem előtt kell tartania a szakmai etikai szabályokat és a beszélgetés időkeretét.

9.9 Egyéni beszélgetés

Bölcsődénkben lehetőség van egyéni beszélgetésre. Az egyéni beszélgetés lehet a gyermek fejlődésével kapcsolatos, nevelési problémával vagy más, a gyermeket érintő dologgal kapcsolatban. A beszélgetést kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. Amennyiben a beszélgetés tárgya a szakmai kompetenciánkon túlmenő, akkor egyéb szakember közreműködését kérjük.

9.10 A szülőcsoportos beszélgetés

Bölcsődénkben fontosnak tartjuk a személyes kapcsolattartást a szülőkkel. Kisgyermeknevelőink a nevelési évben, minden csoportban három alkalommal tartanak szülőcsoportos beszélgetéseket. A tematikus beszélgetések témái a szülőket foglalkoztató nevelési témák. A beszélgetések alkalmával kisgyermeknevelőink igyekeznek segíteni a szülőket a nevelési bizonytalanságok kiküszöbölésében, és szakmai tudásuk alapján adnak tanácsot a családi nevelés segítésére. Próbálják oldani a bűntudatot, a szorongást a szülőkben, mely attól is kialakulhat, hogy a bölcsödére bízzák gyermeküket. A szülők érezhetik, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, vannak mások is, akik ugyanolyan nehézségekkel küzdenek. A saját tapasztalatok, az egymástól hallott probléma megoldási módok segíthetnek a szülői kompetenciaérzés megerősítésében. A témák megválasztásakor, amennyiben szükség lenne rá, külsős szakembereket is meghívunk a kisgyermeknevelők. A szülőcsoportos beszélgetések időpontjai egyeztetésre kerülnek a szülőkkel. Névre szóló meghívókkal, személyesen hívják meg a szülőket.

9.11 Szülői értekezlet

Évi 3 alkalommal tartunk bölcsődénkben szülői értekezletet. A szülői értekezleteken ismertetjük a szülőkkel a bölcsőde működését, tájékoztatjuk őket a bölcsőde házirendjéről. Az óvodai beiratkozást megelőzően megtartott szülői értekezleten az óvodák tagintézmény igazgatói mutatják be óvodáik sajátos arculatát.

9.12 Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt kapcsolattartási formákat a szülők tájékoztatásának kiegészítésére használjuk. A családi füzetet rendszeresen vezetik kisgyermeknevelőink, melyben a gyermek fejlődésének, tevékenységeinek, társas kapcsolatainak alakulásáról készítenek feljegyzést a szülők számára. A faliújságra aktuális információk, ismertető, programajánlók, étlapok kerülnek kifüggesztésre. A Facebook csoportokba egy-egy eseményről, programról készült képeket és a csoportot érintő információkat osztunk meg a szülőkkel. Az intézmény honlapján a mindennapjainkba tekinthetnek be a szülők.

10 A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A bölcsőde napi kapcsolatban van az igazgatói irodával és magával az igazgatóval is. Kapcsolatban vagyunk az óvodákkal, mert gyermekeink hozzájuk mennek, amikor betöltik a három évet. Az intézmények kapcsolatát nyitottság és folyamatosság jellemzi, közös cél az átmenet

---

megkönnyítése és egymás nevelési gyakorlatának megismerése. Részt vesznek rendezvényeinken, vagy bennünket látnak vendégül.

A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kalocsai Tagintézményével való kapcsolattunknak köszönhetően megteremtjük a lehetőséget, hogy a fejlődési lemaradásban levő gyermekek mielőbb szakszerű segítséget kapjanak a felzárkózásra. A bölcsődébe járó sajátos nevelési igényű gyermek és korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztését az intézmény szakemberei végzik, helyben, a bölcsődében.

A jelzőrendszer tagjaként az ORIGÓ Család- és Gyermekjóléti Központtal, Gyermek és Családsegítő Szolgálattal közösen kísérjük figyelemmel a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét, hogy a felmerülő akadályok mielőbb megoldásra kerüljenek. Minden családnak, akinek szüksége van segítségre, közösen keressük a megoldást.

A védőnői szolgálattal jó kapcsolatot ápolunk.

A bölcsőde gyermekorvosa heti rendszerességgel látogatja intézményünket. A bölcsőde gyermekorvosán kívül a város többi gyermekorvosával is kapcsolatban vagyunk.

A helyi média segítségét kérjük abban, hogy minden kisgyermekes szülőhöz eljusson a bölcsőde látogatásának lehetősége. Rendezvényeinkről tudósítanak.

11 Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 40 §(2) bek. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.

Bölcsődénkben időszakos gyermekfelügyeletet biztosítunk **a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein** azon szülők számára, akik szeretnék igénybe venni. A szolgáltatást a szülők által igényelt alkalommal és időtartamban vehetik igénybe. Az alkalom és időtartam megjelölése az „Időszakos gyermekfelügyeleti kérelmen” és a Megállapodáson is feltüntetésre kerül. A szolgáltatás nyújtásnál figyelembe vesszük, hogy a szolgáltatást igénybe vevő gyermek azonos életkorú gyermekekkel egy csoportba járjon. A szülőnek lehetősége van a gyermekével közösen ismerkedni a bölcsődei élettel. Az időszakos gyermekfelügyeletet

---

igénybe vevő gyermekeket is a bölcsődei nevelés alapelvei szerint nevelik és gondozzák a kisgyermeknevelők.

Ezt a szolgáltatást térítési díj ellenében vehetik igénybe a gyermekes szülők.

12 Hagyományok, ünnepek, rendezvények bölcsődénkben

Bölcsődénkben sok olyan program, rendezvény van, ami már hagyománynak számít.

Magyar népmese napja – Az igényes irodalmi élménynyújtás fontos. A régi értékek megtartása csak úgy lehetséges, ha már kisgyermekkorban megismertetjük a gyermekekkel.

Állatok világnapja - Ezen a napon sokat mesélünk az állatokról. Beszélgetünk arról, hogy hogyan kell bánni az állatokkal, hol élnek, mit esznek.

Őszi délután – Gyermekek, szülők, testvérek, nagyszülők, kisgyermeknevelők közösen tölthetik el a délutánt. Együtt alkothatnak.

Márton nap – Az ehhez tartozó néphagyományról mesélünk a gyermekeknek. Kezdeményezéseket tervezünk.

Télapó – Minden évben december 6-a körül látogat meg bennünket a Télapó, akinek Télapós énekeket éneklünk. Mindenki nagyon várja, hogy piros ruhás vendégünk megérkezzen és átadja ajándékait. Mindenki névre szólóan kap kis apróságot.

Farsang - Ezen a délutánon a gyermekek, kisgyermeknevelők jelmezbe öltöznek és közös zenés, táncos mulatságon vesznek részt. Anyukák, nagymamák házi készítésű süteményeket készítenek a gyermekeknek. Farsangi hagyományokról beszélünk a gyermekeknek.

Március 15. – A nemzeti identitástudat fejlődésének megalapozása.

Víz világnapja – Beszélgetünk a gyermekekkel az élővilág megóvásáról, a víz szerepéről az egészség megőrzésében.

Húsvét – A hagyományokról beszélgetünk a gyermekekkel. Húsvéti mondókákat, énekeket mondunk.

Nyílt nap – Betekintést nyerhetnek a szülők a bölcsőde életébe, ismerkedhetnek a kisgyermeknevelőkkel, bölcsődei dajkákkal.

Föld napja – Beszélgetünk a gyermekekkel a földünk élővilágáról. Magokat ültetünk és gondozzuk azokat, hogy megmutassuk földünk értékeit, és hogyan tudunk vigyázni rá.

Anyák napja – Az édesanyáknak készítenek a gyermekek ajándékokat a kisgyermeknevelők segítségével.

Madarak és fák napja – A természetvédelem felé tereljük gyermekeinket, megmutatjuk az őket körülvevő szűkebb világ élőlényeit.

Gyermeknap – Ünnepeljük gyermekeinket, játékos délutánnal, szülőkkel, nagyszülőkkel közösen.

A gyermekek névnapján és születésnapján felkészítjük őket. A kisgyermeknevelők kézzel készített ajándékokkal kedveskednek ilyenkor a gyermekeknek.

13 A kisgyermek jellemzői a bölcsődés kor végére

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apróbb segítséget igényel
- Már nem csak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakult szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára
- Környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben
- Gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel
- A gyermekek többsége szobatiszta

14 Szakmai dokumentáció

A bölcsődében vezetett dokumentumok sokrétűek, mindenre kiterjedőek. A bölcsőde vezetője felelős a bölcsőde működéséért, ellátja a bölcsőde képviselőtét, irányítja, ellenőrzi, összehangolja a kisgyermeknevelők, bölcsődei dajkák munkáját, naprakészen vezeti a vezetői adminisztrációt.

- Éves munkaterv és munkatervi beszámoló elkészítése
- Szakmai beszámoló elkészítése
- Helyi Szakmai Program felülvizsgálata és átdolgozása
- KSH Bölcsődei kérdőív kitöltése, adatszolgáltatás
- Étkezéssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése – napi étkezés megrendelése, étkezési térítési díj havonkénti kiszámolása és elszámolása
- 1. melléklet a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelethez – a térítésdíj-fizetés dokumentálása a.....évben

-
- 2. számú melléklet a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelethez – az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása
  - 4. melléklet a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelethez – a gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása
  - 6. melléklet a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelethez – a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igényléséhez
  - Gyermek ételallergia nyilvántartása
  - Bölcsődei kérelmek előjegyzési naplója
  - Felvételi könyv
  - Megállapodások az ellátás igénybevételéről, kilépési nyilatkozat
  - NRSZH TEVADMIN rendszerben napi jelentés
  - dolgozók munkaidő beosztásának elkészítése, szabadságok nyilvántartása, munkaalkalmassági vizsgálatok megszervezése, nyilvántartása
  - személyi anyagok vezetése
  - kisgyermeknevelők továbbképzési kötelezettség teljesítésének nyilvántartása és jelentése az NSZI-nek
  - Tűzjelző készülékek napi, havi, és negyedéves ellenőrzése, dokumentálása
  - kis- és nagyértékű eszközök nyilvántartása

A gyermekek adatai, fejlődésükkel kapcsolatos tapasztalatok naprakész vezetése szükséges a pontos munkavégzéshez. A gyermekekkel kapcsolatos dokumentáció kezelésében figyelembe vesszük a személyiségi jogokat. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok:

- Csoport napló: tartalmazza a gyermekek személyes adatait, gyermekek napirendjét, csoportindító beszélgetést, napi eseményeket a csoportban, a kisgyermeknevelő napi szakmai tevékenységét, csoportmegbeszéléseket, a család és bölcsőde kapcsolattartásának lehetőségeit, szülői értekezleteket, szülőcsoportos beszélgetéseket, hivatalos látogatásokat.
  - Fejlődési napló: tartalmazza a gyermek nevét, kisgyermeknevelő nevét, családlátogatás tapasztalatait, beszoktatás tapasztalatait, a gyermek fejlődésének összefoglalását, egy év alatt havonta, egy év felett 3 havonta. Fontos, hogy a bejegyzések elkészítése szakmailag hiteles legyen.
  - Családi füzet: a szülő képet kaphat gyermeke bölcsődében töltött idejéről, fejlődéséről. Vezetése rendszeresen, havonta történik, képekkel kiegészítve.
  - Bölcsődei csoportok napirendjének elkészítése évszakonként.
  - Kisgyermeknevelői munkarend elkészítése.
-

---

15 Ellátás igénybevételének módja

A „Bölcsőde felvétel iránti kérelmek” benyújtására egész évben folyamatosan van lehetőség. A „Bölcsődei felvétel iránti kérelem” formanyomtatványát a szülő kitöltve nyújtja be a bölcsőde vezetőjének. A szülő írásban kap értesítést:

- a) „Bölcsődei felvétel iránti kérelem” nyilvántartásba vételéről
- b) a bölcsődei gondozás kezdetéről, vagy
- c) a bölcsődei elhelyezés várható időpontjáról, vagy
- d) a kezdési időpontra vonatkozóan, helyhiány miatti elutasításról, a gyermek előjegyzésbe vételéről, a bölcsődei elhelyezés várható időpontjának megjelölésével, vagy
- e) gondozásra való jogosultság hiánya miatt a kérelem elutasításra kerül

A bölcsődei ellátást azok vehetik igénybe, akik kalocsai lakcímmel rendelkeznek és életvitelszerűen Kalocsán élnek. A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, házi gyermekorvos, család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti. A bölcsődei felvétel elbírálása az igazgató hatásköre, aki az 1997.évi XXXI. törvényben foglaltakat veszi alapul.

A felvételt nyert gyermek szülője a bölcsődében személyes beszélgetés formájában tájékoztatást kap a bölcsődei életről, kitöltésre kerülnek a gyermekkel kapcsolatos dokumentumok. Megismerkedik a bölcsődei csoporttal és kisgyermeknevelőkkel.

Az „Időszakos gyermekfelügyelet iránti kérelem” kitöltött formanyomtatványát is a bölcsőde vezetőjének kell benyújtani, melyet ugyancsak az igazgató bírál el. Ezen felvételi kérelmek benyújtására is egész évben folyamatosan van lehetőség. Ezt a szolgáltatást vidéki lakcímmel rendelkező gyermekek szülei is igénybe vehetik.

16 Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Gyermek joga:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez
- Sajátos nevelési igény, korai fejlesztésre és gondozásra jogosultság, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön
- Életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő játéktevékenységeket és játékeszközöket kapjon

-
- A jól kialakított napirend biztosítsa a nyugodt alvást és étkezést
  - A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön
  - Személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásák
  - Védelemben részesüljön a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben
  - A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön

Szülő (törvényes képviselő) joga:

- Szabadon választhatja meg, hogy mely intézményre bízsa gyermeke nevelését-gondozását
- Tájékoztatást kapjon az intézmény működéséről, szabályairól
- Megismerje a nevelés-gondozás elveit, módszereit
- Megismerje a gyermekcsoportok életét, napirendjét
- Megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi és személyi feltételeket
- Tájékoztatást kapjon gyermeke fejlődéséről
- Megismerje a saját gyermekével kapcsolatos dokumentációt
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban
- Tájékoztatást kapjon a bölcsődei programokról, az azokon való részvétel lehetőségéről

Szülő (törvényes képviselő) kötelessége:

- Gyermekeivel együttműködjön, emberi méltóságát tiszteletben tartsa
- Gyermeke jogainak érvényesítése érdekében tegye a szükséges intézkedéseket
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze
- Együttműködjön a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézménnyel
- Betartsa az intézmény házirendjét

Panaszkezelés rendje: a bejelentés történhet írásban és szóban. Szóban történt bejelentésről jegyzőkönyv készül, amelyet a bejelentést tevő ellenjegyez. A panasz kivizsgálására és lezárására 30 munkanapon belül kerül sor, a határozatot a panasztevő írásban kapja meg. A szülő panasszal fordulhat a gyermekjogi képviselőhöz, a bölcsődei Érdekképviselői Fórumhoz, az intézmény igazgatójához, a fenntartóhoz. Elérhetőségeik a faliújságon vannak mindenki számára kifüggesztve.

A dolgozók jogai:

- A munkájával kapcsolatos információkhoz hozzájusson;

-
- A munkájával, a szakmájával kapcsolatban véleményt nyilvánítson;
  - Személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartsák, tevékenységét értékeljék és elismerjék;
  - Munkája során a gyermekek érdekeit tartsa elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait;
  - Munkájához, szakmai fejlődéséhez segítséget kérjen és kapjon;
  - A csoportjába tartozó gyermekek szüleivel rendszeresen kapcsolatban legyen;
  - Munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben;
  - A vele szemben felmerült panasz esetén meghallgassák.

A dolgozó kötelessége:

- Munkahelyén munkaköri feladatának ellátására képes állapotban, öltözékben jelenjen meg;
- A munkaköri leírásnak és a vezetői utasításnak megfelelően, önállóan végezze feladatait;
- A gyermekek, szülők, munkatársak személyiségi jogait tiszteletben tartsa, a birtokába jutott információt ennek megfelelően kezelje;
- Példamutató magatartással és szakmai tudásával védje hivatása, munkahelye jó hírnevét;
- Teljesítse a családi szocializáció mulasztásából rá háruló korrekciós funkciót;
- Szakmai kompetenciája határait betartva lássa el feladatait;
- Rendszeresen megújítsa szakmai ismereteit;
- Munkáját a szakmai és etikai elvek figyelembevételével, mindenkori legjobb tudása szerint végezze.

A bölcsődei hálózatban dolgozók szakmai érdekképviselőt a Magyar Bölcsődék Egyesülete biztosítja. (www.magyarbolcsodek.hu)

17 Érdekképviselői Fórum működése

Célja: a családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás

- Az ÉF – az 1997. évi XXXI. törv. szabályainak alkalmazásával – vizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt. Továbbiakban kezdeményezhet intézkedéseket a fenntartó önkormányzatnál, gyermekjogi képviselőnél
- Kalocsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2016.(II.12.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló rendelet szerint működik

-
- Fenntartó részéről az Érdekképviselési Fórumba delegált személy a Kulturális és Szociális Bizottság elnöke
  - Érdekképviselési tagok számát az NM rendelet 2/C § (1) bekezdés b)-d) pontjában foglaltak szerint választjuk

Az Érdekképviselési Fórum tagjai:

- 1 fő a fenntartó részéről – Kulturális és Szociális Bizottság elnöke
- 1 fő bölcsőde részéről
- 4 fő szülők részéről

Érdekképviselési Fórum tanácskozások ideje:

- évente legalább egy alkalommal vagy szükség szerint

18 Bölcsődei ellátásról szóló tájékoztatás módja

A bölcsőde életét házirend szabályozza, melynek 1 példányát a szülő minden esetben megkapja. A házirend bárki számára hozzáférhető az intézmény faliújságján. A házirend tartalmazza a bölcsőde adatait, elérhetőségét, nyitva tartását, térítési díj befizetésének módját, felvétel rendjét. A gyermekek, szülők és a dolgozók jogait és kötelezettségeit.

A szülők tájékoztatása a bölcsődei eseményekről a hirdető táblára kifüggesztett plakátokkal, szórólapokkal, közösségi oldal felületén (Facebook) történik. Minden szülőt érintő program, étrend, változás is kifüggesztésre kerül. Kalocsa Város Óvodáival közös honlapon is tájékozódhatnak a szülők a bölcsődével kapcsolatban és betekintést nyerhetnek a bölcsődei élet mindennapjaiba.

Személyesen, telefonon, e-mailben is tartjuk a kapcsolatot a szülőkkel, válaszolva a bölcsődei ellátással, beiratkozással kapcsolatban felmerülő kérdéseikre. Tájékoztatjuk őket a bölcsődei ellátást érintő változásokról is. Bölcsődei nyílt napunkon az érdeklődő szülők betekintést nyerhetnek a bölcsődébe, ismerkedhetnek a bölcsődei élet sajátosságaival. Nyílt napunkról a szülőket a honlapon, Facebookon, Helyi médiában (TV, rádió), plakátokon, szórólapokon tájékoztatjuk.

19 Bölcsődei ellátás díjai

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 151. § szerint a gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja, úgy az intézményi térítési díjat a települési önkormányzat állapítja meg. A bölcsődei ellátás térítési díjait **Kalocsa Város Ön-**

---

kormányzatának 6/2012. (III.31.) sz. rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermek-jóléti alapellátások intézményi térítési díjáról a 18/2023. (XII.1.) önkormányzati rendelettel módosítva.

Gyermekétkezés intézményi térítési díja

A bölcsődénkben ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést biztosítunk.

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekeknek ingyenes étkezést kell biztosítani, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg, vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy több gyermeket nevelnek,
- családjában három vagy több gyermeket nevel
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelem adójával, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáru-lékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130 %-át.

Az ingyenes bölcsődei étkezést akkor tudjuk biztosítani, ha a felsoroltak közül bármelyik igaz az adott gyermekre vagy családjára és kitöltésre kerül a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelethez – a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igényléséhez tartozó nyilatkozatot. A nyilatkozatot a szülő büntetőjogi felelőssége tudatában teszi és amennyiben változás lép fel a benyújtott kérelemmel kapcsolatban, jelezniük kell azt a bölcsődevezető felé.

A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyag költségének egy ellátottra jutó napi összege, mely inflációkövető, így évente változhat:

év	összeg bruttóban
2022.	552 Ft (435 Ft + áfa)
2023.	692 Ft (544 Ft + áfa)
2024.	762 Ft (600 Ft + áfa)

Bölcsődei gondozási díj

Ha a bölcsődei gondozást betegség vagy más ok miatt a jogosult nem kívánja igénybe venni, a távolmaradást az intézmény vezetőjének be kell jelenteni. A bejelentést követő naptól a kötelezett a távolmaradás idejére mentesül a bölcsődei gondozásért fizetendő személyi térítési díj fizetésének kötelezettsége alól.

A bölcsődei gondozás intézményi térítési díját Kalocsa Város Önkormányzata **0 Ft**-ban határozza meg.

Időszakos bölcsődei gyermekfelügyelet

A bölcsőde alapellátáson túli gyermeknevelést segítő szolgáltatásért (időszakos bölcsődei gyermekfelügyelet) legfeljebb a szolgáltatás önköltségét meg nem haladó térítés kérhető. Az időszakos gyermekfelügyelet térítési díja: **700 Ft/ óra** (2022. szeptember 01-től).

A megjelölt térítési díj 30 %-kal mérsékelhető, ha a bölcsődés korban lévő gyermeket gondozó családnak, az általa lakott lakásra lakáscélú pénzügyi kölcsöntörlesztő részlete van, és annak havi összege

- a család havi összjövedelmének 40 %-át meghaladja
- egyedülálló esetén 25 %-át meghaladja

Kelt: Kalocsa, 2024. 01. 15.

.....
Lovász Csabáné
bölcsődevezető

---

20 Záradék

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Helyi Szakmai Programja 5 évre határozza meg a bölcsőde feladatait.

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Helyi Szakmai Programját a bölcsőde Alkalmazotti Közössége elfogadta a **8/B/2024.** számú jegyzőkönyvben és az abban leírtakkal egyetértenek.

Szabóné Juhász Ildikó

Szabóné Juhász Ildikó
főigazgató

Lovász Csabáné

Lovász Csabáné
bölcsődevezető

Csóti Bernadett

Csóti Bernadett
kisgyermeknevelő

Farkasné Huszár Alexandra

Farkasné Huszár Alexandra
kisgyermeknevelő

Ferenczné Crisan Ioana Maria

Ferenczné Crisan Ioana Maria
kisgyermeknevelő

Jámbor Andrea

Jámbor Andrea
kisgyermeknevelő

Kapitány-Feke Brigitta

Kapitány-Feke Brigitta
kisgyermeknevelő

Korsós Bettina

Korsós Bettina
kisgyermeknevelő

Matos Zoltán

Matos Zoltánné
kisgyermeknevelő

Pásztor-Haverpus Angéla

Pásztor-Haverpus Angéla
kisgyermeknevelő

Baczúrné Kocsi Annamária

Baczúrné Kocsi Annamária
bölcsődei dajka

Vargyas Lászlóné

Vargyas Lászlóné
bölcsődei dajka

---

21 Mellékletek

Házirend

Felvételi kérelmek

SzMSz

Munkaköri leírás

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
tel.: 78/600-866
e-mail: kalocsaiovodak@gmail.com

Iktatószám: 8 / B / 2024

Jegyzőkönyv

Helye: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde

Ideje: 2024.02.22.

Tárgy: Munkatársi értekezlet

Jelen vannak: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Alkalmazotti közösségének tagjai

Értekezletet vezeti: Lovász Csabáné bölcsődevezető

Lovász Csabáné bölcsődevezető köszönti az értekezleten megjelenteket és ismerteti a napirendi pontot.

Napirendi pont:

1. Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programjának megismerése és véleményezése

Lovász Csabáné az Alkalmazotti közösség tagjai részére 2024.02.08-án elküldte e-mailben Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programját megismerésre.

Az Alkalmazotti közösség tagjai egybehangzóan elmondták, hogy megismerték Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programját.

Észrevételként javaslat hangzott el a nyelvhelyességi javításra.

Az Alkalmazotti közösség tagjai a Helyi Szakmai Program szakmai tartalmával egyetértettek, kiegészítést nem kívántak tenni.

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Alkalmazotti tagjai egybehangzóan elfogadták Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programját.

14 fő elfogadta
0 fő tartózkodott
0 fő nem fogadta el

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
tel.: 78/600-866
e-mail: kalocsaiovodak@gmail.com

Lovász Csabáné megköszöni az Alkalmazotti közösség jelenlétét és lezárja a munkatársi értekezletet.

A jelenléti ív a jegyzőkönyv mellékleteként megtalálható.

Kelt: Kalocsa, 2024.02.22.

Kapudny-Géza Boglárka
jegyzőkönyvvezető

Kovács Beatrix hitelesítő

Kovács Beatrix hitelesítő

Jelenléti ív

	Név	Aláírás
1.	Baczúrné Kocsi Annamária	Baczúrné Kocsi Annamária
2.	Csóti Bernadett	Csoti Bernadett
3.	Farkasné Huszár Alexandra	Farkasné Huszár Alexandra
4.	Fekete Livia	Fekete Livia
5.	Ferenczné Crisan Ioana Maria	Ferenczné Crisan Ioana Maria
6.	Jámbor Andrea	Jambor Andrea
7.	Kapitány Gréta	Kapitány Gréta
8.	Kapitány-Feke Brigitta	Kapitány-Feke Brigitta
9.	Korsós Bettina	Korsós Bettina
10.	Lovász Csabáné	Lovász Csabáné
11.	Matos Zoltánné	Matos Zoltánné
12.	Pásztor-Haverpus Angéla	Pásztor-Haverpus Angéla
13.	Szabóné Juhász Ildikó	Szabóné Juhász Ildikó
14.	Vargyas Lászlóné	Vargyas Lászlóné

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
tel.: 78/600-866
e-mail: kalocsaiovodak@gmail.com

iktató szám: 7 / B / 2024

Jegyzőkönyv

Helyszín: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde
6300 Kalocsa, Zrínyi u.17.

Időpont: 2024.02.20.

Tárgy: Szülői Szervezet (továbbiakban SzüSze) értekezlet

Téma: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Helyi Szakmai Programjának megismerése, véleményezése

Jelen vannak: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde SzüSze tagjai,
Lovász Csabáné bölcsődevezető

Értekezletet vezeti: Lovász Csabáné bölcsődevezető

Lovász Csabáné bölcsődevezető köszönti az értekezleten megjelent SzüSze tagokat és ismerteti a napirendi pontot.

Napirendi pont: Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programjának megismerése, véleményezése

- Lovász Csabáné minden SzüSze tag részére 2024. 02. 08-án elküldte emailben Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Helyi Szakmai Programját megismerésre.
- A SzüSze tagok egybehangzóan elmondták, hogy megismerték Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde új Helyi Szakmai Programját.
- Észrevétel, kiegészítés, kérdés nem hangzott el.
- Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde SzüSze tagjai egybehangzóan elfogadták Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde Helyi Szakmai Programját.

4 fő elfogadta

0 fő tartózkodott

0 fő nem fogadta el

Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje
6300 Kalocsa, Petőfi Sándor u. 26.
tel.: 78/600-866
e-mail: kalocsaiovodak@gmail.com

Lovász Csabáné bölcsődevezető megköszönte a SzüSze tagok közreműködését és lezárta az értekezletet.

A jelenléti ív a jegyzőkönyv mellékleteként megtalálható

Kelt: Kalocsa, 2024.02.20.

Kapitány Feri Brigitta
jegyzőkönyvvezető

Kerekesné Dr. Szabó Emese
hitelesítő

[Signature]
hitelesítő

Jelenléti ív

	Szülői Szervezet Tagjai	Aláírás
1.	Kerekesné dr. Szabó Emese	Kerekesné Dr. Szabó Emese
2.	Mészáros Norbertné	Mészáros Norbert
3.	Petróczi-Nagy Anett	Petróczi-Nagy Anett
4.	Sipos-Kapitány Orsolya	Sipos
5.	Lovász Csabáné	Lovász Csabáné
6.	Kapitány-Feké Brigitta	Kapitány-Feké Brigitta